

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 10 września 2015 r.

Poz. 1348

USTAWA

z dnia 5 sierpnia 2015 r.

o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady rozpatrywania reklamacji przez podmioty rynku finansowego, składanych przez klientów tych podmiotów oraz zasady działania Rzecznika Finansowego.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) klient podmiotu rynku finansowego:
 - a) będącego osobą fizyczną ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia,
 - b) osobę fizyczną dochodzącą roszczeń na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392, z 2014 r. poz. 827 oraz z 2015 r. poz. 1273) od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego lub Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych,
 - c) członka funduszu emerytalnego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 989, z późn. zm.²⁾), uczestnika pracowniczego programu emerytalnego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 710), oszczędzającego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1147 oraz z 2015 r. poz. 978), osobę otrzymującą emeryturę kapitałową w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097),
 - d) będącego osobą fizyczną klienta banku, członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, klienta instytucji płatniczej, klienta biura usług płatniczych, klienta instytucji pieniądza elektronicznego, klienta oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego, klienta instytucji kredytowej, klienta instytucji finansowej, uczestnika funduszu inwestycyjnego, klienta firmy inwestycyjnej i klienta instytucji pożyczkowej;
- 2) reklamacja – wystąpienie skierowane do podmiotu rynku finansowego przez jego klienta, w którym klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez podmiot rynku finansowego;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawę z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1289 i 1717 oraz z 2015 r. poz. 238, 1132 i 1259.

- 3) podmiot rynku finansowego:
- a) instytucję płatniczą, biuro usług płatniczych, instytucję pieniądza elektronicznego i oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873 i 1916),
 - b) bank krajowy, bank zagraniczny, oddział banku zagranicznego, oddział instytucji kredytowej i instytucję finansową w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.³⁾),
 - c) towarzystwo funduszy inwestycyjnych i fundusz inwestycyjny w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.⁴⁾),
 - d) spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.⁵⁾),
 - e) firmę inwestycyjną w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.⁶⁾),
 - f) krajowy zakład ubezpieczeń, zagraniczny zakład ubezpieczeń, główny oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń i oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1206 i 1273),
 - g) fundusz emerytalny i towarzystwo emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
 - h) instytucję pożyczkową – podmiot będący kredytodawcą w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 1497, 1585 i 1662),
 - i) Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny i Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych;
- 4) trwały nośnik informacji – trwały nośnik informacji w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Rozdział 2

Rozpatrywanie reklamacji przez podmioty rynku finansowego

Art. 3. 1. Reklamacja może być złożona w każdej jednostce podmiotu rynku finansowego obsługującej klientów.

2. Reklamacja może być złożona:

- 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce podmiotu rynku finansowego obsługującej klientów, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529);
- 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty klienta w jednostce, o której mowa w ust. 1;
- 3) w formie elektronicznej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, o ile takie środki zostały do tego celu wskazane przez podmiot rynku finansowego.

Art. 4. 1. Podmiot rynku finansowego zamieszcza w umowie zawieranej z klientem następujące informacje dotyczące procedury składania i rozpatrywania reklamacji:

- 1) miejsce i formę złożenia reklamacji;
- 2) termin rozpatrzenia reklamacji;
- 3) sposób powiadomienia o rozpatrzeniu reklamacji.

2. W odniesieniu do klientów, którzy nie zawarli umowy z podmiotem rynku finansowego, informacje, o których mowa w ust. 1, powinny zostać dostarczone w ciągu 7 dni od dnia, w którym nastąpiło zgłoszenie roszczeń klienta wobec podmiotu rynku finansowego.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260 i 1311.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 73, 978 i 1260.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1259 i 1311.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 586 oraz z 2015 r. poz. 73, 978, 1045, 1223 i 1260.

Art. 5. 1. Po złożeniu przez klienta reklamacji, zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, podmiot rynku finansowego rozpatruje reklamację i udziela klientowi odpowiedzi w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.

2. Odpowiedź, o której mowa w ust. 1, podmiot rynku finansowego może dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek klienta.

Art. 6. Odpowiedzi, o której mowa w art. 5 ust. 1, należy udzielić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.

Art. 7. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w art. 6, podmiot rynku finansowego w informacji przekazywanej klientowi, który wystąpił z reklamacją:

- 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
- 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
- 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

Art. 8. W przypadku niedotrzymania terminu określonego w art. 6, a w określonych przypadkach terminu określonego w art. 7, reklamację uważa się za rozpatrzoną zgodnie z wolą klienta.

Art. 9. Odpowiedź, o której mowa w art. 5 ust. 1, powinna zawierać w szczególności:

- 1) uzasadnienie faktyczne i prawne, chyba że reklamacja została rozpatrzona zgodnie z wolą klienta;
- 2) wyczerpującą informację na temat stanowiska podmiotu rynku finansowego w sprawie skierowanych zastrzeżeń, w tym wskazanie odpowiednich fragmentów wzorca umowy lub umowy;
- 3) imię i nazwisko osoby udzielającej odpowiedzi ze wskazaniem jej stanowiska służbowego;
- 4) określenie terminu, w którym roszczenie podniesione w reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą klienta zostanie zrealizowane, nie dłuższego niż 30 dni od dnia sporządzenia odpowiedzi.

Art. 10. W przypadku nieuwzględnienia roszczeń wynikających z reklamacji klienta treść odpowiedzi, o której mowa w art. 5 ust. 1, powinna zawierać również pouczenie o możliwości:

- 1) odwołania się od stanowiska zawartego w odpowiedzi, jeżeli podmiot rynku finansowego przewiduje tryb odwoławczy, a także o sposobie wniesienia tego odwołania;
- 2) skorzystania z instytucji mediacji albo sądu polubownego, albo innego mechanizmu polubownego rozwiązywania sporów, jeżeli podmiot rynku finansowego przewiduje taką możliwość;
- 3) wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego;
- 4) wystąpienia z powództwem do sądu powszechnego ze wskazaniem podmiotu, który powinien być pozwany i sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy.

Rozdział 3

Rzecznik Finansowy

Art. 11. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, powołuje Rzecznika Finansowego, zwanego dalej „Rzecznikiem”.

Art. 12. 1. Kadencja Rzecznika trwa 4 lata.

2. Kadencja Rzecznika rozpoczyna się z dniem jego powołania.

3. Ta sama osoba nie może być Rzecznikiem więcej niż przez dwie kolejne kadencje.

4. Kadencja Rzecznika wygasa w przypadku jego śmierci.

Art. 13. Rzecznikiem może być wyłącznie osoba:

- 1) wyróżniająca się wiedzą w zakresie funkcjonowania rynku finansowego i regulacji prawnych tworzących jego otoczenie oraz posiadająca co najmniej siedmioletnie doświadczenie zawodowe w tym obszarze;

- 2) posiadająca wyższe wykształcenie;
- 3) korzystająca z pełni praw publicznych;
- 4) posiadająca obywatelstwo polskie;
- 5) nieskazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Art. 14. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, może odwołać Rzecznika przed upływem kadencji.

Art. 15. Odwołanie Rzecznika przed upływem kadencji może nastąpić wyłącznie z powodu:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) niewypelniania obowiązków przez ponad 6 miesięcy na skutek długotrwałej choroby, stwierdzonej orzeczeniem lekarskim;
- 3) rażącego naruszenia interesów klientów podmiotów rynku finansowego;
- 4) rażącego naruszenia przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej lub ustaw;
- 5) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Art. 16. 1. Rzecznik posiada osobowość prawną.

2. Siedziba Rzecznika znajduje się w Warszawie.

Art. 17. 1. Do zadań Rzecznika należy podejmowanie działań w zakresie ochrony klientów podmiotów rynku finansowego, których interesy reprezentuje, a w szczególności:

- 1) rozpatrywanie wniosków w indywidualnych sprawach, wniesionych na skutek nieuwzględnienia roszczeń klienta przez podmiot rynku finansowego w trybie rozpatrywania reklamacji;
- 2) rozpatrywanie wniosków dotyczących niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą klienta w terminie, o którym mowa w art. 9 pkt 4;
- 3) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących organizacji i funkcjonowania podmiotów rynku finansowego;
- 4) występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących organizacji i funkcjonowania rynku finansowego;
- 5) informowanie właściwych organów nadzoru i kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu podmiotów rynku finansowego;
- 6) inicjowanie i organizowanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w dziedzinie ochrony interesów klientów podmiotów rynku finansowego.

2. Przy Rzeczniku prowadzone są pozasądowe postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientami podmiotów rynku finansowego a tymi podmiotami.

Art. 18. 1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy podległego mu Biura Rzecznika.

2. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Rzecznika, nadaje, w drodze zarządzenia, statut, który określa organizację Biura Rzecznika.

Art. 19. 1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy nie więcej niż trzech zastępców.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych powołuje i odwołuje zastępców Rzecznika na jego wniosek.

3. Zastępcą Rzecznika może być wyłącznie osoba spełniająca kryteria, o których mowa w art. 13 pkt 2–5, wyróżniająca się wiedzą w zakresie funkcjonowania rynku finansowego i regulacji prawnych tworzących jego otoczenie oraz posiadająca co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe w tym obszarze. Przepis art. 23 stosuje się odpowiednio.

Art. 20. 1. Koszty działalności Rzecznika i jego Biura ponoszą następujące podmioty rynku finansowego:

- 1) krajowe zakłady ubezpieczeń – do wysokości 0,023% zbioru składek brutto oraz zagraniczne zakłady ubezpieczeń – do wysokości 0,025% zbioru składek brutto;
- 2) powszechne towarzystwa emerytalne – do wysokości stanowiącej iloczyn średniej rocznej wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego zarządzanego przez dane powszechne towarzystwo emerytalne i stawki nieprzekraczającej 0,0001%; średnią roczną wartość aktywów otwartego funduszu emerytalnego wylicza się na podstawie wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego ustalonej na ostatni dzień roboczy każdego miesiąca danego roku kalendarzowego;

- 3) krajowe instytucje płatnicze oraz krajowe instytucje pieniądza elektronicznego – do wysokości stanowiącej iloczyn funduszy własnych, o których mowa odpowiednio w art. 76 ust. 2–3 oraz art. 132m ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, i stawki nieprzekraczającej 0,1%;
- 4) biura usług płatniczych – do wysokości stanowiącej iloczyn całkowitej wartości transakcji płatniczych wykonanych przez biuro usług płatniczych i stawki nieprzekraczającej 0,0006%;
- 5) banki – do wysokości stanowiącej iloczyn sumy aktywów bilansowych banków i stawki nieprzekraczającej 0,0011%;
- 6) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – do wysokości stanowiącej iloczyn sumy aktywów bilansowych spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i stawki nieprzekraczającej 0,0055%;
- 7) towarzystwa funduszy inwestycyjnych – do wysokości średniej rocznej sumy aktywów funduszy inwestycyjnych, aktywów zbiorczych portfeli papierów wartościowych oraz portfeli, w skład których wchodzi co najmniej jeden instrument finansowy zarządzany przez dane towarzystwo w wysokości nie wyższej niż iloczyn średniej rocznej sumy wartości aktywów zarządzanych przez dane towarzystwo i stawki nieprzekraczającej 0,0001%;
- 8) firmy inwestycyjne – do wysokości średniej wartości przychodów ogółem w okresie trzech lat poprzedzających rok, za który jest należna opłata, w wysokości nie większej niż 0,02% tej średniej;
- 9) instytucje pożyczkowe – do wysokości 0,02% sumy aktywów.

2. W przypadku kosztów, o których mowa w ust. 1, ponoszonych przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń ich wysokość jest wyliczana od zbioru składek brutto z tytułu umów ubezpieczenia zawartych w związku z wykonywaniem działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Należności, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. W przypadku niedotrzymania terminu uiszczania należności, określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ust. 5, pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych. Odsetek nie pobiera się, jeżeli ich wysokość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako poleconej.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, terminy uiszczania, wysokość i sposób obliczania należności, o których mowa w ust. 1, uwzględniając zapewnienie skuteczności działalności Rzecznika i jego Biura.

Art. 21. Podstawą gospodarki finansowej Biura Rzecznika jest roczny plan finansowy, którego projekt sporządza Rzecznik i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych, w trybie określonym w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

Art. 22. Do pracowników Biura Rzecznika stosuje się odpowiednio przepisy o służbie cywilnej.

Art. 23. Rzecznik nie może:

- 1) zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska naukowo-dydaktycznego lub naukowego w szkole wyższej, Polskiej Akademii Nauk, instytucji badawczym lub innej jednostce naukowej, ani wykonywać innych zajęć zawodowych;
- 2) należeć do partii politycznej;
- 3) być akcjonariuszem, udziałowcem, członkiem władz ani wykonywać obowiązków członka zarządu lub rady nadzorczej podmiotów rynku finansowego ani wykonywać czynności związanych z działalnością w zakresie świadczenia usług przez te podmioty;
- 4) wykonywać innych czynności, które pozostają w sprzeczności z jego obowiązkami albo mogą wywołać podejrzenie o jego stronniczość lub interesowność;
- 5) prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z obowiązkami i godnością jego urzędu.

Art. 24. 1. Podjęcie czynności przez Rzecznika następuje z urzędu lub na wniosek:

- 1) klienta podmiotu rynku finansowego w sytuacji nieuwzględnienia jego roszczeń przez podmiot rynku finansowego w trybie rozpatrywania reklamacji, o którym mowa w rozdziale 2;
- 2) właściwego organu nadzoru, kontroli lub innego organu władzy publicznej.

2. Rzecznik, po zapoznaniu się ze skierowanym do niego wnioskiem, może:

- 1) podjąć czynność;
- 2) wskazać wnioskodawcy przysługujące mu prawa i środki działania;
- 3) przekazać sprawę według właściwości;
- 4) skierować sprawę do pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w art. 35;
- 5) nie podjąć czynności, o czym zawiadamia, uzasadniając swoje stanowisko, wnioskodawcę oraz osobę, której sprawa dotyczy.

3. Rzecznik, podejmując czynność, bada, czy skutek działania lub zaniechania podmiotu rynku finansowego nie nastąpiło naruszenie praw lub interesów klienta.

Art. 25. 1. Rzecznik lub upoważniony przez niego pracownik Biura Rzecznika może:

- 1) występować do podmiotów rynku finansowego oraz innych podmiotów, których działalność wiąże się z rozpatrywaną sprawą, o udzielenie informacji lub wyjaśnień, udostępnienie akt oraz dokumentów, w szczególności:
 - a) w sprawach indywidualnych,
 - b) w sprawach postanowień wzorców umów, które według Rzecznika są niekorzystne dla klientów podmiotów rynku finansowego,
 - c) w sprawach dotyczących wewnętrznych regulacji tych podmiotów rynku finansowego, które według Rzecznika są niekorzystne dla klientów,
 - d) na temat nieprawidłowej obsługi klientów, świadczonej przez podmioty rynku finansowego;
- 2) zwracać się do ministra właściwego do spraw instytucji finansowych w sprawach dotyczących funkcjonowania podmiotów rynku finansowego i postulować ewentualną zmianę przepisów regulujących ich funkcjonowanie;
- 3) przeprowadzać lub zlecać badania dotyczące sytuacji na rynku finansowym, w szczególności ochrony interesów klientów podmiotów tego rynku.

2. Wystąpienie o udzielenie informacji lub wyjaśnień w sprawach indywidualnych może nastąpić wyłącznie za zgodą klienta, którego sprawa dotyczy.

Art. 26. Rzecznik może wytoczyć powództwo na rzecz klientów podmiotów rynku finansowego w sprawach dotyczących nieuczciwych praktyk rynkowych dotyczących działalności tych podmiotów, jak również za zgodą powoda wziąć udział w toczącym się już postępowaniu. W takim przypadku stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze.

Art. 27. Po zbadaniu sprawy Rzecznik może:

- 1) poinformować wnioskodawcę, że nie stwierdził naruszenia jego praw lub interesów;
- 2) zwrócić się do podmiotu rynku finansowego, w którego działalności stwierdził naruszenie praw lub interesów klientów, o ponowne rozpatrzenie sprawy;
- 3) zwrócić się o zbadanie sprawy do właściwego organu, w szczególności do Komisji Nadzoru Finansowego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, prokuratury albo organów kontroli państwowej, zawodowej lub społecznej.

Art. 28. Do Rzecznika stosuje się odpowiednio przepis art. 63 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.⁷⁾).

Art. 29. Rzecznik w zakresie swojej właściwości może wytaczać powództwo w sprawach, o których mowa w art. 479³⁶ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Art. 30. Podmiot rynku finansowego przekazuje, na wniosek Rzecznika, wzorzec umowy o świadczenie usług, którym posługuje się w swojej działalności, oraz inne dokumenty i formularze stosowane przy zawieraniu i wykonywaniu tych umów, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741 i 1924 oraz z 2015 r. poz. 2, 4, 218, 539, 978, 1062, 1137, 1199 i 1311.

Art. 31. Podmiot rynku finansowego, który otrzymał wniosek Rzecznika w sprawach objętych zakresem jego działalności, jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajętych stanowisku oraz przekazać żądane dokumenty.

Art. 32. 1. Na podmiot rynku finansowego, który narusza obowiązki nałożone w art. 4 ust. 1, art. 6–10, art. 30 i art. 31, Rzecznik może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną do wysokości 100 000 zł.

2. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, uwzględnia się stopień naruszenia przepisów, okoliczności tego naruszenia oraz możliwości finansowe podmiotu, który dokonał naruszenia.

3. Wpływy z kar, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 33. Podmiot rynku finansowego corocznie, w terminie 45 dni od zakończenia roku kalendarzowego, przekazuje Rzecznikowi sprawozdanie dotyczące rozpatrywania reklamacji oraz liczby wystąpień klientów tych podmiotów na drogę postępowania sądowego w wyniku nierozpatrzenia reklamacji zgodnie z wolą tych klientów, z uwzględnieniem:

- 1) liczby reklamacji;
- 2) uznanych i nieuwzględnionych roszczeń, wynikających z wniesionych reklamacji;
- 3) informacji o wartości roszczeń zgłoszonych w pozwach i kwot zasądzonych prawomocnymi orzeczeniami sądów na rzecz klientów w okresie sprawozdawczym.

Art. 34. Rzecznik składa corocznie, w terminie 90 dni od zakończenia roku kalendarzowego, Prezesowi Rady Ministrów sprawozdanie ze swojej działalności oraz uwagi o stanie przestrzegania prawa i interesów klientów podmiotów rynku finansowego. Sprawozdanie jest jawne.

Rozdział 4

Pozasądowe postępowanie w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego

Art. 35. Spór między klientem a podmiotem rynku finansowego może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego, zwanym dalej „postępowaniem”.

Art. 36. 1. Rzecznik przeprowadza postępowanie na wniosek klienta podmiotu rynku finansowego.

2. Rzecznik może odmówić wszczęcia postępowania, jeśli:

- 1) klient nie wyczerpał drogi postępowania reklamacyjnego, o którym mowa w rozdziale 2;
- 2) wniosek służy spowodowaniu uciążliwości dla drugiej strony;
- 3) spór jest lub był rozpatrywany przez sąd, inny organ powołany do rozpoznania spraw danego rodzaju lub podmiot uprawniony do przeprowadzenia pozasądowego rozwiązywania sporów;
- 4) rozpatrzenie sporu spowodowałoby poważne zakłócenie skutecznego przeprowadzenia postępowania przy Rzeczniku;
- 5) klient nie uiścił opłaty, o której mowa w art. 38 ust. 1, i nie został od niej zwolniony.

Art. 37. Udział podmiotu rynku finansowego w postępowaniu jest obowiązkowy.

Art. 38. 1. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w art. 36 ust. 1, klient uiszcza opłatę w wysokości 50 zł na rachunek Rzecznika.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Rzecznik może zwolnić klienta z obowiązku uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 1.

Art. 39. W toku postępowania Rzecznik zapoznaje podmiot rynku finansowego z roszczeniem klienta, przedstawia stronom postępowania przepisy prawa mające zastosowanie w sprawie oraz propozycję zakończenia sporu.

Art. 40. W przypadku braku polubownego zakończenia postępowania, Rzecznik sporządza opinię, w której należy zawrzeć w szczególności ocenę prawną stanu faktycznego w przedmiotowym postępowaniu.

Art. 41. 1. Z przebiegu postępowania sporządza się w terminie 14 dni od dnia jego zakończenia protokół, w którym należy zawrzeć informacje dotyczące miejsca i czasu jego przeprowadzenia, imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron, przedmiot sporu, propozycje zakończenia sporu oraz informację o sposobie zakończenia sporu. Odpis protokołu doręcza się stronom w ciągu 7 dni od dnia jego sporządzenia.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, stanowi dokument urzędowy w rozumieniu art. 244 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

3. Do protokołu, o którym mowa w ust. 1, załącza się opinię, o której mowa w art. 40, w przypadku jej sporządzenia.

Art. 42. Rzecznik podaje do publicznej wiadomości corocznie do dnia 31 marca dane statystyczne dotyczące przeprowadzonych postępowań zakończonych w roku poprzednim.

Art. 43. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawach toczących się w drodze postępowania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawności, rzetelności, przejrzystości i obiektywności w rozpatrywaniu spraw.

Rozdział 5

Przepisy zmieniające

Art. 44. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 79, poz. 430 i Nr 112, poz. 654) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa Rady Ministrów, wicemarszałka Sejmu, wicemarszałka Senatu, wiceprezesa Rady Ministrów, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, ministra, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Finansowego, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli, Szefa Kancelarii Sejmu, Szefa Kancelarii Senatu, zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu, zastępcy Szefa Kancelarii Senatu, Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Szefa Służby Cywilnej, Głównego Inspektora Pracy, zastępcy Głównego Inspektora Pracy, Kierownika Krajowego Biura Wyborczego;”;

2) art. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) Prezesa Polskiej Akademii Nauk, sekretarza stanu, członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, pierwszego zastępcy Prezesa Narodowego Banku Polskiego, podsekretarza stanu (wiceministra), wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego, Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich, Zastępcy Rzecznika Praw Dziecka, Zastępcy Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Zastępcy Rzecznika Finansowego, kierownika urzędu centralnego, wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk, wojewody, zastępcy kierownika urzędu centralnego, wicewojewody.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.⁸⁾) w art. 17 pkt 22 otrzymuje brzmienie:

„22) dochody z działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Rzecznika Finansowego oraz Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych;”.

Art. 46. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.⁹⁾) w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 w lit. v średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. w w brzmieniu:

„w) Rzecznika Finansowego, o którym mowa w art. 11 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. poz. 1348) w zakresie niezbędnym do realizacji przez niego ustawowych zadań;”.

Art. 47. W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2013 r. poz. 499, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 60 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Z wnioskiem, o którym mowa w § 1, mogą wystąpić również Rzecznik Praw Obywatelskich i Prokurator Generalny oraz, w zakresie swojej właściwości, Rzecznik Praw Dziecka, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznik Finansowy.”.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1563 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 933, 978, 1166, 1197, 1259 i 1296.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260 i 1311.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 504, 1031 i 1081 oraz z 2015 r. poz. 1066, 1167 i 1240.

Art. 48. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1206 i 1273) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 19 w ust. 2:
 - a) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) Rzecznika Finansowego, w zakresie wykonywania ustawowych zadań, w związku z podjętą interwencją;”;
- 2) w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sądy, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje, na wniosek Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych lub Rzecznika Finansowego, w zakresie zadań przez nie wykonywanych i w celu ich wykonania, udzielają informacji w zakresie stanu sprawy oraz udostępniają zebrane materiały.”.

Art. 49. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. z 2013 r. poz. 290, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy otrzymuje brzmienie: „Ustawa o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym”;
- 2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa organizację nadzoru ubezpieczeniowego i emerytalnego.”;
- 3) uchyla się art. 5, art. 6 i rozdział 3.

Art. 50. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025, z późn. zm.¹²⁾) w art. 96 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

- „6) prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta i Rzecznik Finansowy;”.

Art. 51. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.¹³⁾) w art. 149 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

- „11) Rzecznika Finansowego, o którym mowa w art. 11 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. poz. 1348), w zakresie niezbędnym do realizacji przez niego ustawowych zadań.”.

Art. 52. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 614 i 1260) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2:
 - a) w pkt 2 skreśla się wyrazy „oraz Rzeczniku Ubezpieczonych”,
 - b) w pkt 3 skreśla się wyrazy „oraz Rzeczniku Ubezpieczonych”;
- 2) w art. 2 skreśla się wyrazy „oraz Rzeczniku Ubezpieczonych”.

Art. 53. W ustawie z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206 oraz z 2014 r. poz. 827) w art. 12 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) Rzecznik Finansowy;”.

Rozdział 6

Przepisy dostosowujące, przejściowe i przepis końcowy

Art. 54. Rzecznik Ubezpieczonych z dniem wejścia w życie ustawy staje się Rzecznikiem Finansowym i rozpoczyna się jego czteroletnia kadencja.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1717 oraz z 2015 r. poz. 1240 i 1260.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1296 i 1306 oraz z 2015 r. poz. 2, 4, 238, 539, 957, 978, 1045 i 1137.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 586 oraz z 2015 r. poz. 73, 978, 1045, 1223 i 1260.

Art. 55. Z dniem wejścia w życie ustawy Biuro Rzecznika Ubezpieczonych staje się Biurem Rzecznika Finansowego.

Art. 56. Z dniem wejścia w życie ustawy plan finansowy Biura Rzecznika Ubezpieczonych staje się planem finansowym Biura Rzecznika Finansowego.

Art. 57. Postępowania wszczęte i niezakończone toczące się przed Rzecznikiem Ubezpieczonych przed dniem wejścia w życie ustawy toczą się przed Rzecznikiem Finansowym.

Art. 58. Wnioski Rzecznika Ubezpieczonych złożone do Sądu Najwyższego przed dniem wejścia ustawy w życie uważa się za złożone przez Rzecznika Finansowego.

Art. 59. Z dniem wejścia w życie ustawy mienie Skarbu Państwa będące we władaniu Rzecznika Ubezpieczonych staje się mieniem Rzecznika Finansowego.

Art. 60. Należności i zobowiązania Rzecznika Ubezpieczonych z dniem wejścia w życie ustawy stają się należnościami i zobowiązaniami Rzecznika Finansowego.

Art. 61. 1. Pracownicy Biura Rzecznika Ubezpieczonych z dniem wejścia w życie ustawy stają się pracownikami Biura Rzecznika Finansowego.

2. Przepis art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.¹⁴⁾) stosuje się odpowiednio.

Art. 62. 1. Rzecznik Ubezpieczonych, z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy, pełni jednocześnie funkcję Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do spraw przekształcenia Biura Rzecznika Ubezpieczonych w Biuro Rzecznika Finansowego.

2. Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów określi zakres zadań i środki niezbędne Pełnomocnikowi do ich realizacji.

Art. 63. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. z 2013 r. poz. 290, z późn. zm.¹⁵) zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 ust. 5 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 64. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 62, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) rozdziału 4, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1662 oraz z 2015 r. poz. 1066, 1220, 1224, 1240 i 1268.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1717 oraz z 2015 r. poz. 1240 i 1260.